

NETEKTYS – NEIŠVENGIAMA MŪSŲ BŪTIES DALIS

*Profesorių Algirdą Juozapą
Gaigalą palydėjus...
(1933–2009)*

Niekas taip nesuartina žmonių, kaip studijų metai. Nors vėliau bendrakursiai išsiskirsto artimesnėje ar tolimesnėje geografinėje aplinkoje ir juos jau skiria gyvenimiškieji interesai, tačiau studijų metais patirtas bendrumo jausmas, kai žmogus tau tampa savas, išlieka. Mes su Algirdu buvome kurso draugai. Baigus universitetą, nors ir dirbome skirtingose geologijos mokslo šakose, tačiau dažai bendravome – kartu dirbome Geologijos institute, vėliau – ir Vilniaus universitete. Tad tas studijų metu įgytas bendrumo jausmas išliko ir tuo skaudesnė netikėta ir ankstyva Algirdo mirtis.

Studijuojant mūsų buvo 25. Kursas buvo geras, studijas baigėme visi. Baigę beveik visi dirbo geologinį darbą, tapo geologinių įmonių ar jų padalinių vadovais. Šeši mūsų kurso kolegos įgijo mokslinius laipsnius ir pedagoginius vardus. Algirdas pirmasis iš mūsų pradėjo žengti mokslo keliu – pirmas įgijo daktaro, vėliau – habilituoto daktaro mokslinius laipsnius ir profesoriaus vardą. Gerai neprisimenu, antrame ar trečiame kurse, jis daugiau negu reikia studentui pradėjo domėtis petrografija. Tikriausiai jau tada jam buvo kilusi mintis susieti savo tolesnę veiklą su kvartero tyrimais, nes jo sukurtoje glaciosedimentacinių tyrimų metodikoje daug kur remiamasi stambianuotrupine petrografine medžiaga. Jo atliktų kvartero nuogulų tyrimų rezultatai paskelbti daugiau nei 500 mokslinių straipsnių ir 12 monografijų. Be to, jis domėjosi ir rieduliais. Identifikuodamas juos ir kartu su Vaclovu Intu rengdamas Mosėdyje akmenų muziejaus projektą, Algirdas labai naudingai panaudojo savo petrografines žinias ir plačiai visuomenei prieinama forma paliko jas dabartinei ir ateities muziejaus lankytojų kartoms.

Dirbdamas mokslinį darbą, Algirdas beveik

visą laiką dirbo ir pedagoginį darbą. Jis buvo puikus pedagogas, labai aiškiai ir vaizdžiai reiškęs mintį, kalbėdamas tiek apie esminius geologijos studijų teorinius ir praktinius dalykus, tiek apie su geologo darbu susijusius atsitikimus bei nuotykius. Teko ne kartą būti liudininku, kaip jis ramiai neskubėdamas aiškino diplominį darbą rengiančiam studentui, ką ir kaip jis turi padaryti. Tad ne vienas Vilniaus universiteto Geologijos ir mineralogijos katedros absolventas geruoju prisimins savo diplominio darbo vadovą. Profesorius yra vadovavęs devyniems doktorantams, kurie sėkmingai apgynė disertacijas – jiems buvo suteiktas geologijos mokslų daktaro laipsnis.

Nors Algirdas buvo pasišventęs moksliniam darbui, bet nevengė ir visuomeninio, jeigu jis buvo susijęs su geologija bei gamtos mokslais. Jis redagavo mokslinį žurnalą „Geologija“, kuruodamas gamtos mokslų tematiką talkino leidykloms („Versmei“, „Mažosios Lietuvos enciklopedijai“ ir kt.) bei žurnalų („Mokslas ir gyvenimas“, „Geologijos akiračiai“ ir kt.) redakcijoms. Nuo 1995 m. jis buvo Lietuvos gamtos draugijos prezidentas, aktualiais gamtinės aplinkos išsaugojimo klausimais organizavo ne vieną konferenciją bei kitokio pobūdžio renginius. A. Gaigalo paskatintas dokumentinių filmų režisierius A. Barysas yra sukūrė juostą apie Vaclovo Intu akmenų muziejų Mosėdyje. Tikriausiai niekas nėra suskaičiavęs, kiek Algirdo plunksnai priklausoma mokslo populiarinimui skirtų straipsnių – manau, kad daugiau nei du, gal net trys šimtai. Daug jų yra publikuota ir „Geologijos akiračių“ žurnale. Jis buvo nuolatinis mūsų profesinio žurnalo autorius. Aš dažnai stebėjausi, kaip jis greitai ir įdomiai sugeba parašyti užsąkytą „Geologijos akiračių“ žurnalui straipsnį. Jis mokėjo dirbti, ir kaip karys dirbo savo profesinį darbą iki paskutinės gyvenimo valandos.

Vytautas Juodkazis